

THIETMARSIA

Marsorum, qui à Marso originem trahunt, meminit Strabo; eosque ante multa sæcula ex locis Rheno finitimi, in profundam atque palustrem Regionem migrasse memorat. Horum posteri Theutomarsi, siue ut vulgo pronunciat Thietmarsi ante. cccc. Annos, antiqui. Stadiensium familiæ paruerunt; quorum multos fraude oppreserunt; seque in libertatem, eiecta omni Nobilitate, vindicarunt. Vicit eos Henricus Leo Saxoniæ dux. Sed eo ab Imperatore Friderico proscripto, Rex Daniæ Waldemarus terram occupauit, cumque Thietmarsorum opera contra Adolphum Holsatiæ Comitem, & Lubecenses vteretur, defecerunt ad hostes; à quibus Rex apud pagum Bornhouet profligatus fuit. Ita denuò libertati restituti, ne Anarchi vide-rentur, Archiepiscopum Bremensem Principem professi sunt; sed nec tributa soluerunt, nec iussis suis vnquam paruere. Sæpe ab Holsatis tentati, semper eos repule-runt. Imperator Fridericus III. terram Ducatus titulo contulit Regi Daniæ Christia-no primo: cuius filius Ioannes, cum An. M. D. ipsis bellum inferret, omnibus suis co-piis cæsis, vix cum paucis fuga elapsus est, amissa maxima parte Holsaticæ Nobilitatis. Ab eo tempore insolentiores victoria facti, plurimum negotij Holsaticis Principib. fecerunt. Adolphus filius Regis Daniæ Friderici, hæres Regni Noruegiae, Dux Slesuici & Holsatiæ, indignè ferens illorum petulantiam, An. M. D. LIX. milites conscribit, cui Rex Daniæ Fridericus II. & Iohannes frater, socia arma iungunt. Collectis omnibus copiis, capit Meldorpium, cum tota parte australi. Deinde interiectis paucis die-bus, per vallum Tilenbrugge copiæ ducuntur: quibus Thietmarsi ex Hemmingsta-dio ante Oppidum Heydam obuiam proficiscuntur, expulsi pugna milites ex iti-nere defatigatos: sed aliquoties repulsi, præliumque renouantes, demum cæduntur, fuganturque, & Oppidum incenditur. Cæsa sunt eo die Thietmarsorum tria millia. Dux Adolphus, cum militibus continendis, qui se iam in fugam coniecerant, strenuè operam nauaret, vulnus accepit. Fuit is dies. XIII. Junij. Hac clade accepta, Thiet-marsi Regi & Principibus supplices facti, veniaque impetrata, in gratiam redierunt: atque ita Thietmarsi, quæ per multa sæcula libertatem suam armis tutata est, Hol-satiæ Principib. paret. Hæc Auctor in sua Tabula, quam hic nostro operi inseruimus. Sed lege Saxoniam Alb. Crantzij.

PRVSSIA

PRVSSIA, Latinè Borussia, olim vocata Hulmigeria; sicut adhuc quædam por-tio Regionis iuxta Vistulam, appellatur Culmigeria. Putatur primum per omnem Prouinciam inhabitata à populis, qui olim federant iuxta Tanaim fluuium, Europam disternantem ab Asia: sed qui pertæsi sterilis illius terræ, & egressi quæsitum fertiliorem terram, venerunt in Hulmigeriam; ibique confederunt, illecti bonitate illius soli, nomine suo totam illam cognominantes Regionem. Est Regio frumenti ferax, aquis irrigua, & hodie colonis plena, habens multa ambitiosa Oppida, sed & multi maris sinuosi flexus reddunt eam amœnam. Est in ea pecorum ingens vis, multa ve-natio, atque diues pescatio. Habet autem Prusia ab Oriente Lithuaniam, à Meridie Poloniam, ab Aquilone Liuoniam, & ab occidua parte Pomeraniæ. Maritima eius hodie in Vrbibus & Arcibus Teutonica est; at in rure interiori, pauci priscae linguæ homines manent. Habet autem maritimas Vrbes, Montem regium, opus Regis Bohemiæ, vbi Principis nunc sedes est; Elbingen, & omnium nunc locupletissimam Gedanum (Dantiscum vulgo vocant) Vrbem insignem, magnumque mercatorum Emporium. Hæc Munsterus. De ea vide etiam Cromerum lib. 3, rerum Polonica-rum. & Erasmi Stellæ de Borussiæ antiquitatib. libros duos.

In huius Regionis littore, Succinum, antiquis Glessum, incolis Pirnstein, ab aliis Germanis Augstein dictum, colligitur.

